

„Kitoks“ klientas: darbo su kultūriškai skirtingomis grupėmis iššūkiai

Dr. Rūta Sargautytė, medicinos psichologė, socialinių mokslų daktarė
Daiva Juozapavičienė, medicinos psichologė

Socialiniams darbuotojams tenka paslaugas teikti įvairiausiems klientams – vyrams ir moterims, įvairaus amžiaus žmonėms, turintiems įvairias fizines ar psichines negalias, kalbančiais įvairiomis kalbomis, taip pat skirtingo religinio tikėjimo, netradicinės seksualinės orientacijos ir pan. asmenimis. Susidūrimas su „kitokiais“ žmonėmis gali trikdyti ir pareikalauti iš socialinių darbuotojų savo išankstinių nuostatų, stereotipų įsisąmoninimo. Tolerancija įmanoma tikrai atmetus vertinamąjį požiūrį, priėmus skirtingas kultūrines vertybes kaip duotybę. Simbolinės ir realios grėsmės atskyrimas padeda geriau suprasti savo jausmus ir reakcijas, dirbant su kultūriškai skirtingais žmonėmis.

Šiame kontekste labai svarbiu tampa asmeninis kultūrinis tapatumas, kuris nukreipia asmenį vienaip ar kitaip suvokti ir vertinti „kitokius“ nei pats esi asmenis. Kultūrinio jautrumo ugdymas apima judėjimą nuo kraštutinio etnocentrizmo (pripažinimo tik savo kultūrinių vertybių) iki etnoreliatyvizmo (pagarbos kuriai nors kitai kultūrai ir pripažinimo jos vertybių). Ypač kultūrinių skirtumų klausimai tampa aktualūs imigracijos kontekste. Sociologiniai tyrimai atskleidžia ypatingą Lietuvos gyventojų, ypač vyresnio amžiaus, pasipriešinimą kitataučių kitakalbių pabėgėlių priėmimui. Tačiau gyvendami Europos Sąjungoje ir neišvengdami vykstančios globalizacijos, netgi tautiniu požiūriu homogeniškoje mūsų šalyje judame daugiakultūriškumo link.

Programos tikslai:

1. Tobulinti socialinio darbuotojo psychosocialines kompetencijas dirbant su kultūriškai skirtingais (kitos kalbos, tautybės, tikėjimo, amžiaus, seksualinės orientacijos ir pan.) klientais.
2. Padėti įsisąmoninti išankstines nuostatas, stereotipus bei savo asmeninio kultūrinio tapatumo reikšmę bendraujant su „kitokiais“ klientais. Simbolinės ir realios grėsmės atskyrimas.

Programos turinys:

Savo nuostatų, stereotipų įsisąmoninimas.
Tolerancija vs. vertinamasis požiūris.
Asmeninis kultūrinis tapatumas.
Darbas su klientais migracijos kontekste.
Kultūrinio jautrumo ugdymas.

Trukmė: 8 akad. val.